

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben a 2014. december 1. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A vesztegetést állítva elkövetett hivatali befolyással üzérkedés büntette miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2014. június 12. napján kihirdetett 26.B.230/2012/19. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott cselekménye az 1978. évi IV. tv. 256.§ (1), (2) bekezdés a.) pontja szerint minősül.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 3 (három) év börtönbüntetésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A börtönbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére, pénzbüntetés kiszabására és a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 4000 (négyezer) forint vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

vádlottat a Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével vesztegetést állítva elkövetett hivatali befolyással üzérkedés büntette (Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) miatt 2 év börtönbüntetésre és 200 napi tétel, egy napi tétel összegeként 2.500 forintban meghatározott, mindösszesen 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A börtönbüntetés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. A vádlottal szemben 500.000 forint erejéig vagyonekbezárt rendelt el. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról. Kötelezte a vádlottat az eljárás során keletkezett bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében, a vádlott és védője enyhítésre irányulóan, a védő a cselekmény téves jogi minősítése miatt is fellebbezett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.419/2014/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 361. § (1) bekezdése alapján, nyilvános ülésen bírálta el.

A nyilvános ülésen az ügyész a fellebbezést fenntartva indítványozta, hogy az ítélet tábla a vádlott terhére megállapított bűncselekményt az 1978. évi IV. törvény szerint minősítse. A vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát hosszabb tartamban állapítsa meg, a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőze, egyebekben az első fokú ítéletet hagyja helyben.

A védő kifejtette, hogy álláspontja szerint a vádlott terhére megállapított cselekmény minősítése helyesen csalás, ahogyan azt a vádlott védekezése is tartalmazta. Indítványozta, hogy az ítélet tábla e bűncselekményben állapítsa meg védence bűnösségét, és tekintettel az enyhítő körülményekre, a vele szemben kiszabott büntetést enyhítse.

A vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott védőjéhez.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét, és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást igen nagy alaposággal, részletesen, a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve helyes és hiánytalan tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében, a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A tényállás akkor megalapozott, ha a bíróság a törvényes vád elbírálása során a perrendi szabályok szerint lefolytatott bizonyítási eljárást követően a vád tárgyává tett eseményeket megalapozatlansági hibáktól mentesen rögzíti. Ilyen megalapozatlansági hiba nem tárható fel az ügyben. Az elsőfokú bíróság ugyanis valamennyi lényeges tényre alapos bizonyítást folytatott. A nem vitásan ellentétes bizonyítási anyag alapján a büntetőjogi felelősség tekintetében lényeges tényeket hiánymentesen, az iratok tartalmának megfelelően rögzítette, s nem vétett hibát akkor sem, amikor a közvetett bizonyítás szabályait szem előtt tartva, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre vont következtetést.

Helytálló érvekkel alapította az elsőfokú bíróság a tényállást tanúnak a más tanúk által alátámasztott vallomásaira. Okszerűen állapította meg, hogy nem fogadható el vádlott azon védekezése, hogy ő a pénzt arra kérte, hogy a férje részére új védőt hatalmazzon meg. Ezzel ellentétben az állapítható meg, hogy a vádlott azt ígérte, hogy az 500.000 forint ellenében elintézi ügyésznél, hogy előzetes letartóztatása megszüntetésre kerüljön.

A vádlottra terhes tényállást megalapozó bizonyítékok megerősítik egymást, szinergiájuk egyértelmű, az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál logika törvényszerűségeinek.

Az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezés lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elvéből kifolyólag eredményre nem vezethetett (Be. 351-352. §). Kiemeli az ítélőtábla, hogy a hatályos perjogi rendszerben ténybírósnak egyértelműen az elsőfokú bíróság minősül. A másodfokú bíróságnak ugyan viszonylag széleskörű revíziós lehetőségei vannak, azonban a tényállás tekintetében a reformáció szűkebb körű. A tényállás módosítására csak megalapozatlanság esetén van lehetőség. Eltérő tényállás megállapítására (a vádlott javára) szintén csak akkor van mód, ha az első fokú ítélet megalapozatlansági hibában szenved. Minden más esetben, tehát ha az okszerűen mérlegelt tényállás megalapozott, a másodfokú bíróság nem mérlegelheti át a bizonyítékokat, és nem változtathat az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényálláson.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. Helyesen ismerte fel, hogy szükséges a cselekmény befejezetté válásának időpontjában valamint a cselekmény elbírálásának időpontjában hatályos büntető anyagi jogszabályok egybevetése az alkalmazandó büntető törvény eldöntéséhez. Ennek során azonban helytelenül indult ki abból, hogy a bűncselekmény befejezetté válásának időpontja 2011. február 10.

Mind az 1978. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdése, mind a Btk. 299. § (1) bekezdése szerint a befolyással üzérkedés az előny kérésével, illetőleg az előnynek vagy annak ígéretének elfogadásával megvalósul. A befolyással üzérkedés nem állapot bűncselekmény. Abban a pillanatban befejezetté vált, amikor a meghatározott célból a pénzüsszeget kérte. Az a körülmény, hogy ezt követően vádlott mivel hitegette, már nem illeszkedik a törvényi tényállásba. Ennek megfelelően a bűncselekmény elkövetési ideje 2009. október hónap, közelebből meg nem határozható nap volt.

Ebben az időben az 1978. évi IV. törvény volt hatályban. Az ügynevezett középértékes büntetés kiszabás követelménye 2010. július 23. napjától hatályos. A büntetési tétel középértékes kiszabására vonatkozó szabályok figyelmen kívül nem hagyhatók a vizsgálat során. Az időbeli hatályhoz fűződő elvek helyes alkalmazásához csak az vezethet, ha a bíróság kizárólag azon szabályoknak tulajdonít jelentőséget, amelyek az elkövetővel szemben valóban alkalmazásra kerülnek. A vizsgálat során a konkrét magatartást a bírói szillogizmus folyamatában mindkét jogszabály szerint „el kell bírálni”, s azt kell enyhébbnek tekinteni, amelynek alkalmazása enyhébb megítéléshez vezet. Miként a Kúria is rámutatott (I.Bfv.III.96/2014/5.), a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb elbírálási lehetőség a Btk. 2. § szempontjából csak akkor vehető figyelembe, ha minden más rendelkezés terheltre kiható következménye az elkövetéskori és az elbíráláskori törvényben azonos. A középértékes büntetés-kiszabási előírás, mint feltétlen érvényesülő hátrányos jogkövetkezmény megelőzi a feltételes szabadságra bocsátás jelenleg kedvezőbb szabályozását.

Ezért az ítélőtábla azt állapította meg, hogy a vádlott esetében a megállapított bűncselekmény az 1978. évi IV. törvény szerint enyhébben bírálendő el, így az új Btk. alkalmazásának az ügyben nincs helye. Ennek megfelelően a vádlott cselekményét az 1978. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja szerint minősítette.

A törvényszék számba vette az enyhítő és súlyosító körülményeket, azonban nem kellő súllyal vette figyelembe a bűncselekmény társadalomra veszélyességét. A vádlott valótlanul állította, hogy a konkrét ügyben eljáró ügyészt megvesztegeti abból a célból, hogy bűncselekményben érintett személy számára előnyöket biztosítson. Ez súlyosan érinti, alapjaiban rendíti meg az igazságszolgáltatásba vetett társadalmi bizalmat. Figyelembe véve a vádlott előző elítéléseit is, az ítélőtábla megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés törvényi minimumban meghatározott tartama nem alkalmas az 1978. évi IV. törvény 37. §-ában meghatározott büntetési célok elérésére és nincs összhangban a 83. §-ban meghatározott büntetés kiszabási elvekkel. Ezért a börtönbüntetés tartamát - az irányadó középértékhez közelítve - 3 évre súlyosította. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a 43. § a) pontja alapján börtön.

A törvény 89. § (1) bekezdése alapján a 2 évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása függeszthető fel próbaidőre, azaz a vádlottal szemben kiszabott 3 év szabadságvesztés esetén ilyen lehetőség nincs, de az a cselekmény társadalomra veszélyessége mellett nem is indokolt, ezért a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést az ítélőtábla mellőzte.

Az 1978. évi IV. törvénynek az elkövetés idején hatályban volt 64. § (1) bekezdésének a) pontja szerint, akit határozott tartamú szabadságvesztésre ítélnék, és megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van, pénzmellékbüntetésre kell ítélni, ha a bűncselekményt haszonszerzés céljából követi el. Nem kétséges, hogy a vádlott a cselekményt a törvényben megjelölt célból valósította meg. Az ítélkezési gyakorlat szerint a kereset, jövedelem a pénzmellékbüntetés kapcsán akkor tekinthető megfelelőnek, ha az elkövető a pénzmellékbüntetést - saját, illetve eltartottjai létfenntartásának veszélyeztetése nélkül - akár részletekben is képes megfizetni.

A tényállásból kitűnően viszont a II. rendű vádlottnak vagyona nincs, havi 85 000 forint jövedelemmel rendelkezik, amelyből - élettársával együtt - két kiskorú gyermeket tart el, ezen kívül egy nagykorú gyermeke után havi 20.000 forint tartásdíjat fizet. Jövedelmi, vagyoni helyzete ekként a pénzmellékbüntetés szempontjából megfelelőnek nem minősíthető, így a jelzett mellékbüntetés alkalmazása anyagi jogi szabályt sértene. Ezt a bírói gyakorlatot rögzítette többek között a BH2012. 112. számú jogeset is.

Törvényesen rendelte el az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben a vagyonelkobzást, amelynek jogszabályi alapja az 1978. évi IV. törvény 77/B. § (1) bekezdésének a) pontja.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezés törvényes.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megállapítására vonatkozó rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2014. december 1.

Dr. Elek Balázs sk. . Gömöri Olivér sk. . Bakó József sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó a tanács tagja

Záradék: A Debreceni Törvényszék 26.B.230/2012/19. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással 2014. december 01. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2014. december 1.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.